

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna štečilka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1'70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1'50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5'50 K, mesečno 1'90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon štečilka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna štečilka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petletna vrsta 15 v, osmrtine, poslana in zabavala vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Kaj je naša klerikalna stranka.

(Dopis z dežele.)

Naša klerikalna stranka se ne- kaj let sem ponosno nazivalje Sloven- ska ljudska stranka. Prejšnje kon- servativno ime „katoliško-narodna stranka“ je vrgla med staro šaro. Ta stranka pa ni slovenska, ker z njeno pomočjo so nastale na Kranjskem, v osrčju Slovenstva, nemške gimna- zije in z njenim odobravanjem se germanizirajo sodni in drugi državni uradi. — Ta stranka tudi ni ljudska, ker za ljudstvo ničesar ne stori, tem- več dela samo za bisage in korita nekaterih svojih ljudi. Tudi sploh ni stranka, temveč klika, registrovana sodrga za neomejeno izkoriščanje kranjske dežele.

V „Slovenec“, oficijelni trobenti te klike je bilo nekoč čitati, da je po- vodom posvetovanja o finančnem načrtu v deželnem odboru izprožil napredni odbornik vprašanje o uved- bi davka na zasebno vino. „Slove- nec“ je pripomnil, da je večina de- želnega odbora ta davek kratkoma- lo odklonila. Kaj je bilo vzrok tej nagli odklonitvi? Ali bi bil tak davek res tako vnebovpijše krivice? Znano je, da se na Kranjskem — izven Ljubljane — od vina, ki ga imajo zasebniki, ne plačuje niti vinarja davek. Kdor je na Kranjskem tako „remondo“, da si lahko kupi sod vina za svoj dom, temu ni treba nič dav- ka plačevati. Kdor pa je tako ubo- žen, da tega ne more storiti in ki mora kupiti svoj četrť vina v gostil- ni, ta mora plačati državno užitnino in poleg tega še deželno doklado, ki so jo klerikalni prijatelji ljudstva sedaj zvišali od 40 na 145 odstotkov. Seveda, če bi se vpeljal davek na zasebno vino, bi bili predvsem in najbolj prizadeti kranjski farovži in kloštri. S. L. S. na imajo prvi vrsti skrbeti za farovške in kloštrovske koristi. Kje je na Kranjskem farovž, da ne bi imeli doma par sodov vina? In ne kranjskega, kaj boljšega, ki ga dobe izven meje kranjske dežele. Kje se toliko vina popije kakor po farov- žih? Gospodje imajo dovolj časa, ho- dijo drug k drugemu v vizite in ga celajo. In kaj ga izpijejo pri različnih konferencah sodalitat, ki jih ljudje na deželi imenujejo „iz sode v liter“.

Nizko vzeto ga po kranjskih farovžih in kloštrih popijejo na leto 10.000 hl. Potem lahko pridigajo sveto vojko! Ako bi se na hektoliter zasebnega vina naložilo samo 8 K davka, bi kranjski farovži plačali na leto naj- manj 80.000 K. To bi se pri skromnih kranjskih finančah že nekaj poznalo. Tako pa kranjski farovži ne plačajo niti vinarja davka, zato pa morajo vsi oni, ki si ne morejo kupiti celga

soda vina, plačevati od vsakega li- tra 16 vinarjev. Tako skrbi naša „Ljudska stranka“ za farovške kori- sti! To je delo za ljudstvo!

Glas mladine.

Srbsko - hrvatsko - slovenska akademična omladina v Pragi je na zaupnem sestanku dne 6. februarja 1914 soglasno sklenila, da se dose- danja društva, srbsko „Sumadija“, hrvatsko „Hrvat“ in slovensko „Ad- rija“ ter „Ilirija“ združijo v jugoslo- vansko nacionalistično društvo „Ju- goslavija“. — Praški občinski svet je pozdravil ta sklep in je brezplačno odstopil prostore za čitalnico, knjiž- nico, upravništvo in uredništvo lista „Jugoslavije“, ki bo glasilo nove or- ganizacije. Na sestanku je bil spre- jet dalje predloženi načrt programa, po katerem naj se vsa jugoslovanska omladina organizira na idejni osnovi popolnega ujedinjenja Srbov, Hrvat- ov, Slovencev pod skupnim imenom „Jugoslovani“, pripravljali odbor je dobil polno moč, da izvede inici- jativo za organiziranje celokupne jugoslovanske omladine po vsem na- šem jugu. — O priliki Njeguševih slavnosti pa je zagrebško nacionali- stična Omladina pozvala poedina akademična društva na skupen se- stanek v Zagreb; tu so se delegati sporazumeli 1. da oni prevzamejo osebno inicijativo za lokalne organi- zacije in zjedinenje srbsko-hrvat- skih-slovenskih v jugoslovanska na- cionalistična društva; 2. da vse te nove organizacije delajo na formu- liranju programa, ki naj se na plenar- nem zborovanju jug. nac. omladine sprejme še pred velikimi počitnica- mi. 3. da oboja lista: „Jugoslavija“ ka- kor „Glas Juga“ izhajata vsak zase in sta organa jugosl. nac. omladine, dokler se definitivno ne reši vpraša- nje teh listov.

Pozivljamo torej v prvi vrsti vsa akademična društva po ostalih vsebinskih mestih, da je istotako ujedinijo in vsa omladino v domovini da se organizira in stopi z nami v zvezo.

Pozivljamo vse naše somišlje- nike in prvake, da nas v tem duhu materialno in moralno podpro z na- ročništvom in sodelovanjem pri na- šem listu.

Nastopamo pod skupnim ime- nom Jugoslovani, naglašujmo pri tem da naš nacionalizem ni separatistič- no srbski, hrvatski, slovenski, nego jugoslovanski. Da so Srbi, Hrvati, Slovenci en narod, to je za nas fakt do onega časa, dokler nas znanost ne uveri o nasprotju, a tudi to ne za- ustavi našega delovanja v tem zmi- slu, kajti za nas je važno samo dej- stvo, da imajo Srbi, Hrvati, Slovenci vse predpogoje za enotno nacionalno celoto.

Nismo samo južni Slovani, ho- čemo biti tudi Jugoslovani.

Jugoslovanski nacionalizem je pogojen najboljše ravno v ekskluzi- vističnem nacionalizmu poedinih ju- goslov. plemen, katerih tendenca je, prenesti svoje plemenske posebnosti tudi na ostala plemena. Nobena teh separatističnih tendenc pa ni bila ta- ko močna, da usili drugemu plemenu svoj kredo, tem manj, ker niti sama za svoje pleme ni mogla najti onih elementov, ki bi je od drugih popol- noma oddelili, specializirali in ka- rakterizirali kot posebno nacionalno individualnost srbsko, hrvatsko ali slovensko. To znači: samo naciona- lizem, ki stoji pred vsemi takimi ten- dencami, in ki jih vse involvira, mo- ra priti do svojega popolnega izraza in da Srbe, Hrvate, Slovence označi kot posebno nac. jugoslov. individu- alnost.

Če se javljajo še danes v politič- ni praksi ekskluzivistične smeri srbs- ke, hrvatske, slovenske; je to le dokaz, da jugoslov. nacionalizem ni bil dosti aktiven, da ustavi razrušu- jočih separatističnih tendenc in da dovrši svoj proces sintetizacije.

Mi smo kot kulturni faktor jugo- slov. plemen poklicani, da to po- spešimo. Naša sveta nacionalna in kulturna dolžnost je, da preprečimo vsako delovanje, ki gre v protivnem pravcu, troši našo nacionalno moč in zavlačuje napredek nacije, ki hoče razviti svojo kulturo in postati obče- človečanski, produktiven faktor.

Mi smo si bili svesti svoje na- loge že pred osmimi leti, ko smo te- žili za tem, da ujediniimo jugoslov. omladino v Pragi, a zdaj po velikih dogodkih, ki so naše apatične in ne- zavedne mase prebudili, smo zaznali globlje in silnejše ta notranji pojav in se oprijeli dela iznova, uverjeni, da bo naše našlo razumevanje tudi v širokih masah naroda, ki ima rav- no zdaj vse predpogoje, da naše ideje polni in sprejme.

V političnem delovanju so nam vodilne ideje radikalnega demokra- tizma: svoboda poedince in enakost v pravici in dolžnosti, ujedinjenje in svoboda naroda in njegova suverenost v državi; v kulturnem pogledu popolna svoboda delovanja, omejena z moralno dolžnostjo podrejanja sebe celoti in žrtvovanja svojih sil ideji.

Znanost je sredstvo našega spo- znanja.

Naše nacionalistično delo smeri (negativno): k izkoreninjenju vseh tujih elementov, ki so spričo različ- nih političnih razmer že bolj razru- ševalni, ki so že jače zaostriili sepa- ratistične težnje in vcepili poedinih plemenom te nacionalne celiste zna- ke, neharmonične s celoto; k uniče- vanju onih provincialnih vplivov, ki predpostavljajo poedine interese do- brobitu naše nacionalne celote; k uničenju vsega servilnega in malen-

Izdajalec Iškarijot.

in se šel in se je rebesil.

kostnega pri poedincih in celoti. (Po- sitivno): k propagiranju vsega onega, kar koristi ujedinjenju; k gojitvi onih elementov, ki so i Srbov, i Hrvatov i Slovencev skupni in tistih, ki še niso skupni a imajo predpogoje, da postanejo skupni — odreški se vseh eminentno srbskih, hrvatskih ali slo- venskih predsodkov.

Mi smo odsev dogodkov, ki so se odigrali pred našimi očmi; mi smo rezultante skritih sil našega močnega naroda, ki so se začele bu- diti od balkanskih zmag; mi smo sin- teza idej, ki so bile vodilne v jugo- slovstvu v vseh historičnih do- godkih; mi smo logična posledica brezplodnega separatističnega dela vseh naših strank.

Naš pokret ni skok in mi ne pri- hajamo z novotarijami, v kolikor ni nova ona edinstvena doslednost, s katero bomo brez kompromisov v svojih temeljnih načelih razvijali svojo ideologijo in v kolikor ni za naš jug nov ta nezlomljivi radikaliz- em, s katerim bomo javno izpove- dovali in izvajali svoje ideje.

Polni vere v našo silno in veliko celoto se ne bomo ustavljali pri na- ših provincialnih malenkostih, ima- joč vedno pred očmi oživotvorenje naše velike ideje ujedinjenja, se ne bomo zadovoljevali s skromnimi uspehi parlamentarne politike majh- nega štila; željni herojskih činov ne poznamo strahu.

Popolnoma v svesti si tega, da moremo stvariti kulturno in nacio-

nalno individualnost, hočemo pred- vsem delati na to, da postanemo sa- mi dovršeni individui in zbirati okoli sebe vse one, ki bodo stali vsak čas neomajno na svojem mestu.

Mi smo moderni Jugoslovani, svobodni vseh predsodkov in gremo v prvi vrsti za tem, da postanemo prva jugoslovanska organizirana omladina, popolnoma zavedajoča se svojega cilja in pota.

V imenu praške jugoslovanske nacionalistične omladine.

Slovenska zemlja.

TRBOVLJE.

»Danes zvečer gremo v Trbov- lje k Vidmajerju, kjer so pripravlje- na za nas pohana piščeta, kure, pe- telini, goske, freibier, razne specia- litete in druge podlage za želodec.« Tako je nagovoril na dan volitve župana in starešinstva, odrešenik Nemcev in nemčurjev specialist pri rudniških stavbah, markantno trbo- velskega filozofa, ki je specialist pri delanju dolgov pri raznih obrtnikih in gostilničarju, ki je tudi volil z Nemci. Danes ne mislimo Bergerja! Nemci so bili tako v naprej zmage pijani, da so najbrž mislili proslav- lяти pri Vidmajerju pri obloženji mizi zavzetje naše trboveljske trdnjave. Ne vemo, ali je naročil kandidat za podžupanski stol, inšpektor Ferencz ali ostala nemška »kampanija« to

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine

»V veliko čast mi je, svetlost; bodite brez skrbi — naj se zgodi, kar se hoče, zdaj se čutim zmogljive- ga, bedeti tri dni in tri noči, ako bi bilo treba.«

»Toliko niti ne zahtevam: o pol- noči bo vse končano.«

»In takrat bom prost, svet- lost?«

»Prosti boste kakor veter; ne- ovirani pojдете, kamor se vam za- gdi. Razume se, da vam ostane ta poba na razpologo za ves čas neme- ravnega podjetja. Delo bo trdo, to vam moram povedati naprej; in več ko nas bo, tem bolje za nas... Saj res: ali mi niste omenili mladega moža... sina vašega?«

»Menda, svetlost, je odgovoril Pardajan ni se zdržnil natihem.

»Ali se vam zdi pripraven, da bi vihtel o priliki meč za našo dobro stvar?«

»On! Saj ne sanjari o ničemer drugem kakor o ranah in batinah!«

»No, pa mi ga privedite jutri; se pozabite! Kje pa stanuje?«

»Tam nekje pri Sv. Genovefi.«

»Čuden kraj. Ali študira vaš sin za duhovna ali za doktorja?«

»Tega baš ne; ljubi pa družbo gospodov sholarjev, ki so vsi veliki pivci, vrli sabljači in izborni kvan- tači.«

»Lepo, lepo! Torej se lahko za- nesem na mladega moža?«

»Tako kakor name!«

»Maršal je odšel.«

»To daje stvarjem drugačno li- ce,« je zamrmral stari klativitez in si odpasal meč. »Ako se zanaša, da mu jutri sam privedem sina, potem ne poizkusi danes ničesar na lastno pest; drevi opolnoči pa, kakor hitro opravim, jo mahnem k Vedečevski, da vidiva, kako in kaj. Dotlej pa je čisto brez zmisla, delati prenačljene in sumljive poizkuse. Zaspimo še malo!«

Pardajan se je vrgel na posteljo in spal kakor klada do večerje.

Ob desetih je delal Henrik svo- je zadnje priprave.

Ilj, njegov oproda, njegov oskrb- nik, njegova zakleta duša, je edini poznal zavetje, kamor je hotel mar- šal prepehati Ivano de Pjen in njeno hčer. Henrik ga je poslal naprej z ukazom, da naj čaka v ulici Haš in nadzoruje okoličo hišo z zelenimi vrati.

Vikont d' Aspremon je bil dolo- žen za kočijaža do začetka ulice Haš. Tam je imel stopiti s kozla, do- čim prime maršal lastnoročno za povodce in odpelje kočijo tik pred hišna vrata.

Pardajanu je bilo naročeno, da

naj spremlja voz kot zadnja straža in se ustavi tam kakor d' Aspremon.

Tako je bilo poskrbljeno, da bo- sta vedela samo maršal in njega oproda, kje se je pravzaprav kočija ustavila, Pardajan pa ne bo niti slu- til, koga so vozili.

Ob enajstih se je glasil pri Par- dajanu Ortes, vikont d' Aspremon, rekoč:

»Kakor vam bo drago, gospod.«

»Pripravljen sem.«

Sla sta skupaj dol. Spotoma je Ortes poučil Pardajana o maršalovih ukrepih in odredbah.

»Se nekaj, dragi gospod na- sprotnik, je dejal Pardajan. »Ali ve- ste morebiti, kdo je v kočiji?«

»Ne. A vi?«

»Hudič naj me vzame, ako slu- tim.«

Na dvorčevem dvorišču je ča- kala kočija, pripravljena k odhodu.

Oseba, ki so jo imeli spremljati, je bila nedvomno že v njej, zakaj vrata so bila skrbno zaprta in za- klenjena...

D' Aspremon je zlezel naglo na svoj sedež.

Henrik je zajahal konja in zabi- čil Pardajanu še enkrat:

»Vozili bomo počasi! Držite se kakih deset korakov za vozom, in če bi se hotel kdo približati, ne ob- tavljajte se... ali ste me razumeli?«

Namesto odgovora mu je poka- zal Pardajan goli meč, ki ga je držal pod plaščem.

Razen tega je bil oborožen tudi s pištolo in bodalom.

Na maršalovo znamenje so se odprla velika dvorčeva vrata; Hen- rik je jahal na čelu, voz mu je sledil, in Pardajan se je napotil za njim, iščoč s svojimi ostrimi očmi po glo- boki temi.

»Če nas misli kdo napasti,« je dejal sam pri sebi, »se nas gotovo ne bo lotil v obližju dvorca.«

Baš takrat je zavila kočija v stransko uličico.

In mahoma je počil strel ter se zablisnil v noči.

»Naprej!« je zarjul moršal.

D' Aspremon, ki ga namenjena mu krogla ni bila zadela, je zavilil bič in kočija se je spustila v galop, rožljaje z okovanimi kolesi po cest- nem tlaku.

»Lopov! Tatovi ženski!« je kriknil hripav in bolesten glas. »Dr- žite jih! Držite jih!«

Toda kočija in maršal sta bežala ulica pa je bila prazna, brez ljudi.

Vse to je trajalo jedva trenotek.

Ko je počil strel in se je spustila kočija v galop ter je pretrgal nočno tišino oni hripavi klic, je zapazil Pardajan človeško senco, ki je tekla za vozom.

»Zdaj sem jaz na vrsti!« je de- jal sam pri sebi. »Rokovnjač gotovo ne sluti, da je zaman, če teče še ta- ko: nekdo mu je za hrbtom, ki teče še lažneje od njega...«

Potipal je ost svojega meča in se zagnal naprej, za neznancem, ki

je tekel kakor besen, izkušaje dohi- teti maršala.

Blazna dirka je trajala dobro minuto.

Pardajan je dohitel neznanca; ko mu je bil dovolj blizu, je smil z mečem na vso moč proti njegovemu hrbtu.

Toda neznanec je moral slišati skoke za svojim hrbtom.

V trenutku, ko ga je došel Par- dajan, se je obrnil in se ognil s spre- tim skokom stranskega sunka, ki mu je bil namenjen.

Pardajan se je okoristil s tem nasprotnikovim skokom in se posta- vil medenj in med kočijo.

Zastavil mu je pot.

Neznanec se je zaletel z dvig- njeno glavo.

Si tisti hip sta se križali njiju jekli.

Nasprotnika sta umolknila, ka- kor hitro sta se staknila meča, zakaj sleherni izmed njiju je zaslutil, da ima stranskega nasprotnika pred se- boj. Tema je bila globoka; toliko da sta razločila drug drugega. Zgolj sti- ki železa so jima morali zadoščati v ravnanje. Strahoten je bil ta dvo- boj v črni noči: dvoje senc v preži, nerazločna skupina, tulintam iskra, ki se je ukresala od rezil dveh grudi, ki se je oglašal kratko in hripavo...

Stari Pardajan se je zadrževal; njegov namen je bil, ustaviti neznan- ca samo za toliko časa, da ne bo mo- gel več dohiteti voza, katerega dr- ranje se je izgubljalo v daljavi.

opisuje jako lepo, naš trg in našo bistro Sočo, in imenuje tudi ona naš kraj »paradiž Soške doline«. Ravno tako tudi bivši šolski nadzorovnik srednjih šol dr. Franc Swida opisuje jako lepo naše kraje v svoji knjigi, kjer opisuje kraje ob celi Soški dolini. Razveseliti nas mora Kanalec to, da se tuji in drugorodci hvalijo naš trg ter opevajo lepoto slovenske dežele. — Zeleti bi bilo pa od g. Brezgarja, da naš še veliko razveseli z enakimi deli, ker to je nam Slovencem v ponos, da pokažemo tujcu lepoto naše slovenske zemlje. Obžalovanja pa je vredno, da naše ljudstvo ne zna ceniti naših domačih umetnikov, ljubši so mu tujci, drugorodci. — Naš Brezgar je obiskal eno polletje lanske leto slikarsko šolo v Monakovem, a je moral radi svojih gmotnih razmer pretrgati svoje študije. V to svrhu vložil je pred kratkim na deželni odbor prošnjo, da mu podeli isti podpora. — Naši dež. poslanci so naprošeni, da grede domačemu umetniku na roke ter tako opomorejo, da bo mogel g. Brezgar zopet nadaljevati svoje študije v Monakovem in doseči svoj zaželjeni cilj. Naš deželni odbor daje drugače veliko podporo nepotrebnim, a za naše ukazne ljudi odreka vsako pomoč. —X—

KANAL.

Razglednice našega domačega slikarja g. Leopolda Brezgarja si je nabavil tukajšnji trgovec Adalbert Ivančič. Vsako se laskavo in pohvalno izraža o našemu domačem umetniku, ki je že presenetil s svojimi mnogimi prekrasnimi umotvori našo javnost. — Razglednice so krasne ter so slikane iz ozkostranskega potoka Bajer pri Gorenji vasi, čegar bregovi so romantične visoke skalnate stene, kjer se izliva v Sočo. Nudi se ti tu razled na prijazen trg Kanal v svoji slikovitosti romantični. Zdi se ti, da imaš pred seboj druge Benetke. Od tu vidiš stavbe v romanskem slogu, ki se vlečejo tik ob Sočinem bregu, ob bistrvi vodi, ki se zrcajo na zelenomodri tih vodni gladini. Tu se breg odlikuje s svojimi posebno krasnimi partijami, katere čarovno lepšajo našo Sočo. Opravičeno je imenoval oni — naš trg »Biser Soške doline« v reklamnih slikah železniške uprave; posebno pa slika Kanal s svojim lepim zidanim Napoleonovim mostom čez Sočo je kaj krasna in občudovanja vredna. Tudi nemška »Illustrirte Zeitung« je prišla pred dvema letoma na čelu krasno barvano sliko Kanala s svojim zgodovinskim mostom, kjer večerjo. Nemci so jih skupili pošteno od socialističnih demokratov, kateri so tokrat pokazali, da se v njihovih žilah pretaka slovenska kri in se ne pustijo komandirati od nemške kapitalistične rudniške gospode. Čast vam, možje! Sedaj imamo Slovenci svojega podžupana, Nemci pa figo. Solzna je bila mati Germanija, žalostna ata in mama Vidmarja, ker ni pišla njega izborna postrežba in kuhinja do veljave. Tudi policijski stražmojster pravi, da noče biti več nemur in ne bode več glave tako pokončen nosil kakor od 5. do 24. p. m. Ostal bode rajši še naprej Castilec lepila slovenskih oči in vsikdar na svojem mestu, kadar ga bo de klicala dolžnost. Tudi on je mnenja, da so mu socialni demokratje pristigili greben. Večerja se ni vršila pri Vidmarju, temveč pri sosedu pred polteta, kakor trdijo hudomušneži baje »zadnja večerja«. Vzemite na znanje, da mi nekaj iz rokava gleda in bom zopet poročala.

Stajersko.

Dobro šalo si je dovolil mariborski drž. poslanec Henrik Wastian. Kot smo že poročali pred dnevi mariborski »Deutscher Gewerbeverein« svoje redno letno zborovanje. Ne vem sicer, se je li tudi Wastian formalno povabil ali ne; zdi pa se nam — da ne. Kljub temu pa je poslal Wastian omenjenemu društvu na njegovo zborovanje — uravničeno pismo, čes. da je »zadržan«. Ni bilo drugače pričakovati, kot da je to uravničilo pri zborovalcih izzvalo prav mešane občutke, kojih najmlajši je bil ta, da so se nekateri v veliki zadregi spogledovali, dočim so zopet drugi več ali manj glasno dajali duška svoji nejevolji. Zanimivo je tudi da baje pričena del mariborske nemške klike previdno obdelavali ljudi v dobro Henrik Wastianu. Sicer se nam to prav nič ne zdi čudno, če pomislimo na vse to, kar je v Mariboru bilo in je mogoče.

Maribor. (Razno.) Umrl je dr. Rajmund Grögl, star 73 let. Svoje zdravniške pakse je par let ni več izvrševal. Od l. 1879. do 1906 je bil tudi član občinskega sveta. — Podporno društvo za odpuščene kaznjence je imelo te dni svoje zborovanje. Društvo je šlo 1111 članov. Dohodkov je imelo 4476 K iz datkov (podpore 222 prošilcem) pa 3160 K. Predsednik društva je c. kr. kazn. ravnatelj Al. Serda. Na novo

izvoljeni so bili M. Gaischeg, L. Kralik in H. Triebnik. Kurz Schwarzenberg in župan dr. Schmiederer sta bila za njih zasluge imenovana častnim članom. — Kotel je počil minul petek v tukajšnji zvonarni »Denzl«. Vzrok je bil najbrže ta, da se je podkurila prazna posoda. Poškodovan ni nikdo. — Iz Drave je potegnil postajni mojster R. Zapik dne 9. t. m. utopljenega krojaškega pomočnika Jos. Čakleca iz Ivanec na Hrvaškem. Čaklec je storil samomor, najbrže iz obupa, ker je bil od decembra 1913 brezposeln. Zapustil je pismo z zadnjo voljo. — Kolo je ukradel 16letni Iv. Lobnik poročnik In der Mauer, v družbi 16letnega K. Horvata, kojemu je dal odškodnino, kolo pa pridržal za se. Prijeli so ga, ko se je vozil po mestu. Vredno je bilo 100 K.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Goriško.

Danes pondeljek dne 15. t. m. uprizori ansambl slovenskih igralcev v Trgovskem domu ob devetih zvečer vojaško burko »Tretji eskadron«, ki je ena najbolj vspelih burk preteklega sezone ljubljanskega gledališča. Nastopa ves ansambl. V glavnih vlogah gđe. Wintrowa in Gorjupova, gospe Juvanova in Bukšekova ter gg. Povhe, Srbinšek, Grom, Drenovec, Šest. Da se more ta vlezabavna burka v Gorici sploh vprijeti, je predvsem zasloga »Dramatičnega odseka« Sokolovega, ki je s svojo pomočjo omogočila to predstavo.

V petek, 17. aprila se vrši koncert v dvorani »Giuseppe Verdi« v prid društvu za podporo izpuščenih kaznjencev in njihovih nedolžnih družin.

Dnevni pregled.

Grško katoliški duhovniki bojazljivi hinavci in biriči. Še parkrat smo povdarjali, da je bil skandalozni proces v Marmaroš-Sigetu delo katoliških duhovnikov. Katoliški duhovniki so nad ubogimi rusko-ogrskimi kmeti vršili delo rablja in policaja. Duhovnikov zasluga je, da je toliko žrtv po nedolžnem obsojenju v ječo. V Pragi je imel dne 5. aprila o tem procesu predavanje Slovaki urednik Stefanek, ki je izvajal Brezvestna laž je — je pravil v svojem govoru, bogatem na dokumentarnih detaljih, ki si jih je pridobil, ko je prisostvoval en mesec marmaroš-sigetenski procesu — da ima avstrijsko-rusko gibanje politično ozadje in da ga je povzročila agitacija iz Rusije. Ne. Slo je le in samo za svobodo vesti in prepričanja pri prostega ruskega ljudstva, za versko vprašanje, in tudi znanje impulze, če so sploh bili iz kraja kaki impulzi, so jih prinašali ameriški izseljenci. Dokaz tega je že to, da se je vršil že leta 1904. podoben proces proti Vakariju in tovarišem, torej ta čas, ko se Rusi v Rusiji morda niti zavedali niso eksistence podkarpatskih rojakov. — Način, po kakršnem dela rimskokatoliška duhovščina z ljudstvom, je tipičen primer hinavščine in jezuizma. Ogrskorusko ljudstvo pravzaprav še do danes — ne ve, da spada k pravoslavni cerkvi, ampak k rimskokatoliški. Vzrok madjarizacije in rimske politike so pripeljali sicer rusko ljudstvo v katoliški (grškokatoliški) tabor, da bi bila pretirana zveza z vzhodom, toda osebne koristi duhovščine in strah pred vznemirjenjem vernikov je bil vzrok, da so — ljudstvo držali v zavešči, da pripada pravoslavni cerkvi. Ta primer je morda unikum: duhovni pastirji so prepeljali ljudstvo k drugi veri ne brez njegove volje, ampak tudi brez njegove vednosti in skušajo oz. in si upajo rešiti ga v imenu druge vere in ne tiste, v katero ono samo veruje. Faktum je: oficijalni katoličizem, ki ga je odobril ungvarski škof, si ni upal glavno diferujočo pravoslavno dogmo (da izhaja sv. duh iz prve božje osebe) nadomestiti s katoliško (da izhaja iz prve in druge), in da v nji ni omenjen papež. Ker duhovščina pozna ljudsko miznjo do papeštva, molči v cerkvi za »cerkvenega hierarha« (poleg jernazemskega itd. in imenuje svoje cerkev oficijalno »rimskokatoliška pravoslavna« cerkev. V teh okoliščinah je ljudstvo živelo in po svoje verovalo; mnogo stikov z duhovščino že tako ni imelo, ker mu je bilo vse: njegova vzgoja, duh in šege tuje, posebno od onega časa, kar je zmadjarizirano in je udano

pravemu materijalizmu. — Ko je nekaj zavednih spoznal pravi položaj, so predvsem skušali priti iz rok zmadjariziranih grškokatoliških duhovnikov, ki so postali samo izkoriščevalci svojih vernikov in ki so se združili proti njim z madjarskim uradnim in neuradnim aparatom. Hoteli so prestopiti k pravoslavju. Prošli so za sprejem v pravoslavno cerkev romunska, toda zaman, nato v srbsko, toda brez uspeha, zakaj obe cerkvi se bojita madjarskega terorizma. Sklenili so torej živeti pravoslavno brez cerkvene organizacije; niso hoteli hoditi v cerkve in so romali v ruske samostane ter se pripravljali vzgojiti si tam duhovnika. Bere ni bilo več in tudi »ofra« ne — med duhovnimi pastirji je nastal šunder. Gorje nevernikom! Pošiljali so nanje orožnike, pretepali so jih in mučili, v senci bajonetov so jih gonili v cerkve in med štirimi močnimi stenami so jim orožniki z vednostjo duhovnikov dajali »pravoslavno odvezo« na ta način, da so trije reveži izmed njih prišli ob pamet, drugi pa bili do smrti pohabljeni. Grškokatoliški škof Papp pa se je odpeljal na Dunaj informirat se o »nevarnem gibanju« in persekucije so se začele tudi sodnijskim putem; orožniki so že tako širili grozo in strah. Samo v eni vasi, Dolgi, na primer, je bilo razglašeno v enem letu 724 glob in kazni. — Kaj in kako se je Papp na Dunaju dogovoril, ni znano, toda sodimo lahko po tem, kar je prinesel na dan proces v Marmaroš-Siget, ki se je takoj nato začel. To je popolna obnovitev znanege veleizdajalskega procesa v Zagrebu. Tu igra vlogo isti trud izkazati kompiracijo, opravičiti terorizem in persekucijo ljudstva, ista gesta napram Evropi in za mejami slovanskega sosedja; tačas na jug, sedaj na vzhod. Samo da je pretveza v tem slučaju še bolj malenkostna in še bolj krivična nego takrat in da se ni bilo treba madjarski svojevoljnošti to pot prav ničesar bati. In če ne bi bilo madjarskega žurnalista Viktorja Aradega (iz naprednega dnevnika Jászó Vilag), ne bi izvenmadjarska javnost sploh zvedela o pravem vzroku procesa, ravno tako ne, kakor leta 1904. Šele Aradi je opozoril slovaške in po njih tudi druge slovanske žurnaliste, kaj se skriva v procesu. Šele potem so prišli slovaški in ruski uredniki ter srbski in slovaški odvetniki k procesu. — Celi proces je nudil gnusen prizor. Sodniki in fiksus so naravnost »pljuvali resnici in pravici v obraz«. Na zatožni klopi je sedel skoraj sto »zločincev«, prignali so čez dve sto priči. Sodniki sploh niso znali — na ogrskoruski meji — jezika ljudstva, težko so se razumevali s pomočjo tolmačev z obdolženci, izpovedbe so bile dvakrat, trikrat nerodno predstavljene in naravnost in tendenčno protokolarne, pričam in obdolžencem so se imputirale izpovedbe, ki jih sploh navajali niso, priče so bile prisiljene podpisovati madjarske zapisnike o svojih izpovedbah, ne da bi vsaj eno besedico razumeli — čudovit prizor! Tako, brez kontrole širšega sveta, ob izdatni pomoči konfidentov, so bili pritaknjeni »zločini« gotovim paragrafom in po teh paragrafi je bilo 32 nedolžnih obdolžencev, brez moči in obrambe obsojenih na štirideset let ječe. Niti eden prestopel ni bil obdolžencem dokazan, niti eden pismen dokument ni bil predložen. — Tako izgleda madjarska justica. Res srečni ljudje, ki morajo iskati pomoči pred temi sodniki.

Boj med ljudstvom in kraljem na Švedskem.

Kakor je znano se je na Švedskem v zadnjem času začela velikanska agitacija za povečanje armade. Kralj se je postavil v vrste onih, ki hočejo večjo armado in v tem je pišal v konflikt z vladjo, ki je hotela varovati demokratično ustavo. Vlada je odstopila in parlament je bil razpuščen. Sedaj so nove volitve končane. Rezultati prihajajo le počasi na dan. In baje bo potreba mnogo dni, predno bodo vsi rezultati znani. Ni se mogoče vedeti, kako je izpadel historični boj med dvema principoma vlade, med angleškim parlamentarizmom in nemškim monarhizmom. Župan Stokholma, poslanec Lindhagen je definiral današnji boj na Švedskem kakor spor socialnega vprašanja z vprašanjem militarizma. Sven Stedin, ki je stal na čelu gibanja, je dejal, da je to boj med ljudjem in bogom. Videli smo na čigavo stran stopi večina naroda. Če se ne motimo iz dosedanjih poročil, je šel švedski narod s ljudjem, namreč proti vojaški, dvorni in konservativni stranki. To se da soditi vsaj iz udeležbe pri letošnjih volitvah, katerih je bilo udeležilo ne 50%, kakor druga leta, ampak 80%. Interes za ustavo je dvignil široke mase. Posebno švedski kmet je volil povsod za opozicijske kandidate. Nazadnjaki so imeli glavno oporo v mestih, v srednjih in višjih krogih. Konflikt med kraljem in ljudstvom je ojačil tudi republikansko gibanje,

posebno med malimi kmeti. Čudno je, da je Švedska zašla v tok mednarodnega nemira. Od l. 1814. je bila politika Švedske: mir in neutralnost. In v tej dobi je napravila Švedska dolgo pot napredka in kulture. Sele, ko so začeli l. 1890. Rusi Fince preganjati, je začela bati tudi Švedska: Od l. 1901. začela reorganizacija švedske armade. Ko se je l. 1905. ločila Norveška od Švedske, se je ta začela osamočeno in od tod težnja po močnejši obrambi, dasiravno je bilo leta 1908. v Petrogradu sklenjeno med Rusijo, Nemčijo, Dansko in Švedsko, da mora položaj ob Baltičkem morju ostati neizpremenjen. Najbrže gre vsa agitacija z Nemčije, ki hoče Švedsko pridobiti za trozvezno, posebno sedaj, ko se umika Romunija.

† Ljubomir Kršmanović. Iz Belgrada smo prejeli v soboto zjutraj brzojavno poročilo, da je v noči med petkom in soboto umrl velik srbski narodni dobrotnik trgovec Ljubomir Kršmanović. Pokojnik je bil prototip inteligentnega srbskega trgovca: spreten, dober trgovec, priden, delaven in skrben, obenem pa goreč rodoljub, ki podpira obilno vse koristne narodne institucije. Značilno je n. pr. za pok. Kršmanovića, da je pošiljal redno vsako leto po sto kron kmet-skemu listu »Srpsko Kolo« v Zagrebu, ker je dobro razumel pomen takega lista, ki navaja kmeta na umno gospodarstvo, varčevanje itd. Rojen je bil pok. Kršmanović 1856. leta v Brčki (Bosna) in je potomec stare in ugledne sbke trgovske rodbine. Njegov oče se je preselil v Belgrad, kjer je pok. Ljubomir obiskoval najprej gimnazijo, l. 1873. je pa odšel v Ljubljano, kjer je končal trgovsko šolo in 1881. je prevzel znamenito očetovo trgovino, ki jo je dvignil na izredno višino. Tvrda Kršmanović trguje direktno s Hamburgom, Berlinom, Londonom, Frankfurtom, Dunajem, Budimpešto itd. in vživa povsod velik ugled. Takih trgovcev Slovenci nimamo; niti tako bogatih, niti tako požrtvovalnih. Bratje Srbi imajo takih ljudi več in pok. Kršmanović je spadal med najboljše med njimi. Naj v miru počiva!

Čehi in mi. Neki češki inženir v Trstu, po imenu Para, je napisal v češkem listu »Přehled« članek, ki vsebuje nekaj program Čehov v jugoslovanskih deželah. Ta program je pa prav čuden. Para n. pr. nastopa proti slovenskemu ali jugoslovanskemu Trstu in reklamira Trst nekako — za Čeh! Na koncu še pravi ta Para (na Srbskem ima para vrednost enega vinarja, pa to samo mimogrede), da bo češka politika v Trstu, Dalmaciji, Bosni itd. vedno samo češka, prepojena s češkim egoizmom; z drugimi besedami, Čehi smatrajo jugoslovansko ozemlje za nekatere svoje kolonije, ki jih je treba čem temeljitejše eksploatirati. Mi bi samo nekaj rekli: Vsaka politika na jugoslovanskem ozemlju, ki ni jugoslovanska, je protijugoslovanska in kdor bo na jugoslovanskem ozemlju vodil protijugoslovansko politiko, tega bodo smatrali za sovražnika. To je čisto naravno, lahko rečemo samo to, da nam bo zelo žal, ako stopijo Čehi v vrsto Nemcev in Italijanov, ampak — braniti se bomo morali in se bomo tudi branili. Zanimivo je, da ta češki glas ni osamljen. Tudi Čenek Stepanek, ki se je delal nekdanj velikega »prijatelja« Jugoslovancov, opozarja Čeha na Trst in jim priporoča, da bi opustili vseslovanske sanjarije (!) in mislili bolj trezno, kakor bi Jugoslovanci že ne poznali Čehov kot ljudi (pri nas namreč), ki so prav »trezni« in zelo malo vseslovanski.

Ljubljana.

Naši prazniki. V soboto popoldne je bilo krasno vreme. Vse procesije so se lepo izvršile. Včeraj je bil lep dan. Vse je hitelo na sprehodo. Ako bo danes lepo vreme, bo letošnja Velika noč takorekoč tako lepa, kakor že dolgo ne.

Kje so številke kolesarjev. Občinstvo se povprašuje, ako še obstoji zakon, ki določa, da mora vsak kolesar imeti svojo številko, tako na kolesu pritrjeno, da jo vsak lahko vidi? Ali je ta zakon mogoče sedaj odpraviti? Zakaj v Ljubljani ima sedaj komaj vsako štirideseto kolo svojo številko! Če kolesar naredi kak pogrešek, je takoj lahko odkrit, ne da bi se moglo naznaniti. Tako je tudi pri tivolskih potih vse polno teh dirkačev, ki so prava nadloga za sprehajalce, in ki nimajo številke na svojih kolesih. Ali slavna policija tega ne vidi — Šetalc!

Vandalizem. Po tivolskih parkih je precej plinovit svetilnik pobitih, kakor tudi precej klopi ob gozdnih potih polomljenih. Te morajo delavci zelo pogosto popravljati. Splošna govorica med občinstvom je ta — da je to sad švabskih študentov, ki se potem hvalijo med svojci, kaj da so vse napravili. Po-

trebno bi bilo, da se mestna stražnika takoj postavi v parke, ter naj posebno zvečer, kadar se občinstvo razide, obrneta vso pozornost na te švabske pobe. — Sprehajalec.

Nabor. Dne 9., 10. in 12. junija se vrši glavni nabor za mesto Ljubljano. K naboru pride 9. junija I. in II. razred domačih, 10. junija III. razred, razred domačih in I. razred tujih, 12. junija II. in III. razred tujih nabornikov.

V Ameriko jo je hotel pobrisati delavec Tomo Munužič iz Grčaca, okraj Gospič na Hrvaškem. Munužič se je preskrbil s tujimi listinami, zato ga je pa neki stražnik na tukajšnjem glavnem kolodvoru aretirat.

Radi napačne naznanitve je policija aretirala v Kolodvorski ulici nekega brezposelnega dekleta in nekega fantina. Oba se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Potepala se je. Na Sentjaskem trgu je stražnik aretirat neko žensko radi vlačuganja. Okrajno sodišče bo imelo z njo opravka.

Velik ljudski koncert priredi orkester »Sokola I« danes (ponedeljek 13. t. m.) v hotelu »Tivolij«. Začetek koncerta je ob 4. ponočne in traja do 7. ure zvečer, nakar se vrši od 8.—12. ponočni ples v dvorani. Vstopnina je za osebo 50 v. Slavno občinstvo, posebno pa sokolske kroge vabimo na obilen poset. Na zdar!

Ključ se je izgubil sinoči med 7. in 9. uro zvečer od Mestnega doma do hotela »Union«. Pošten najditelj je naprošen, da ga odda v našem uredništvu.

Kdo je imel veselo praznike? Vsi, ki so pri podjetju zvezdnih tkanin »Hrmes« v Ljubljani nakupili za nizke cene ostanke blaga za obleke in pri teli cenali toliko prihranili, da so si lahko še kaj posebnega privoščili. Ostanke se prodajajo vedno naprej vsako sredo in soboto.

Obsojen je vsak izdelek, ki ni dober, na to, da propade in izgubi vse svoje odjemalce, kajti le dobro blago se more trajno vzdržati na površju. Kolinska kavna prines spada med take izdelke, o katerih lahko rečemo, da so dobri. Kolinska kavna prines si je celo pridobila sloves, da je najboljši kavni prida-tek sploh. Zato jo pa vse naše gospodinjke kupujejo: saj dobro vedo, da napravijo najzvrstnejšo kavo samo s Kolinsko kavno prinesjo, vedo pa tudi, da je Kolinska kavna prines tudi edino pristno domače blago te vrste.

Kje se vam nudi danes najlepša zabava? V kinema »Ideal« kjer se predvaja 4 dejanska veseloigra »Modra miška«. »Modra miška« je dosegla včeraj pri prvotnih predstavah popolnejši uspeh. Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Če se hočete tedaj danes dobro zabavati, oglejte si to krasno sliko.

Od danes 13. aprila od 17. aprila t. l.!

Modra miška!

Največja in najkrasnejša učinkovita veseligrta te sezije! Neprestan bučen smeh!

Kinematograf Ideal.

Trst.

Italijani so poparjeni. In kako naj bi ne bili? V zadnjem času so bili skoro gotovi, da dobe svojo »facolta giuridica« Akcije v resnici niso stale na slabih nogah, v sled česar so se Italijani že pripravljali na velikanske manifestacije. V »Piccolovi« palači so imeli pripravljene tri zastave. V Riceratoriju pri Sv. Jakobu so marljivo pihali in se učili novo »Legno« himno. Župan dr. Valerio pa se je pripravil na slavnosten govor, ki ga je nameraval obdržati v svojem volilnem okraju v Starem mestu, kjer lahko lepo diši po vizaficah. V mazini-tanskem društvu pa so zbirali gorjanski napadli. Vse priprave so bile že v najlepšem teku, pa je kar naenkrat nastalo razočaranje. Pes, ki je vihtel svoj rep že visoko nad Opčino, se je stegnil, kakor bi ga kdo polil z vročo vodo in rep je potegnil med noge in se nanj vsedel. In v tej pozi sedi in poparjenost mu blišči iz oči. Pa kaj se je tako hudega zgodilo? Ali je mari izdihnil Emanuele? Kaj še! Emanuele je zdrav kakor riba v »Canale grande«. Morda pa je kaj drugega? So mari regnikoli dobili ukaz, da morajo zapustiti

Trst? Tudi ne! No, kaj pa potem? Vendar ne gori Tripolitanijska? Ne! Prijatelj, ne ugaibaj, stvar je ta, da so se tržaški Italijani z županom vred baje zaman pripravljali na veliko manifestacijo »per la facoltà giuridica italiana a Trieste«. Prepričani smo bili, da jo imajo že v rokah, zato je bilo njihovo veselje nepopisljivo. Naenkrat pa odprejo pesti in kakor bi se iz sanj zbudili, — v njej je prazen nič, v njej ni fakultete. O groza! Kaj naj store? Ali naj še čakajo? Ali naj še curkajo kri po svojem križevem potu? O ti peklenski paragraf 14! Hudič naj ga vzame!

Kaj se je zgodilo? Zagrebški občinski svet je votiral za hrvatsko šolo v Trstu 1000 K. In to je »Piccolo« popolnoma zmešalo možgane. Nima miru. Ognjen jezik mu visi iz gobca in tako preklinja, da se celo 70letne starke tresejo.

Zivel klerikalizem! Zivela pravica! Prvo delo kranjskega klerikalizma na naših tržaških tleh je obstajalo v tem, da se je vrgel na uboge služkinje. Toliko pameti že ima ta zma, da ve, koga se je treba lotiti. V »Marijino družbo« vabijo uboge slovenske služkinje in tam izvajajo iz njih denar. Revce plačujejo po več kron na mesec. Seveda jim razni od Boga postavljeni obljublajo, da se jih bo za prispevani denar podpiralo v slučaju bolezni, brezposelnosti itd. Toda to so same obljube. Kadar služkinja, ki je redno prispevala, oboli ali postane brezposelna, takrat se niti pokazati ne sme pri izvršilnih organih društva, če pa to stori, pa jej pokažejo vrata — baje v imenu Kristusa. Tako pripovedujejo služkinje in se neprestano pritožujejo. Seveda se s tem utrjuje v spoznanju, da tako postopanje ni identično s Kristusovimi nauki, ki so skraj v celoti namenjeni le zatiranim in je bil tudi Kristus sam voditelj zatiranih. S tem spoznanjem pa tudi služkinje obračajo hrbet črnemu klerikalizmu.

Čut narodne skupnosti. K temu dopisu Vašega cenj. goriškega dopisnika bi zamogli tudi tržaški Slovenci navesti vse polno kršitve na izvestno slovensko časopisje. Med tržaškimi Slovenci je nekaj dni pred goriškimi volitvami vzbudila globok izraz pomilovanja notica nekega slovenskega, najbolj informiranega dnevnika, ki si rad privaja naslov »glasilo slovenske inteligence«. »Slovenski Narod« je bil tako dobro in točno poučen o volilnem gibanju goriških Slovencev, da je zapisal, da se volitve v III. razredu vrše dne 1. aprila. — Dober bi bil izgovor na kapsus machinae, pa ravno ta slučaj kaže narodno malodušnost slovenske metropole.

Tripoli!... Tripoli! — Je tržaška mularija navihana. Gorje pa staremu betežnemu človeku, če ga demon-alkohol obvlada. Sinoči je bila Stara mitnica, življensko torišče mularije, nenavadno razposajena. V sredi razcapane mularije se je nahajal siv starček, obseden od demona alkohola. Dajal je duška svojim patrijotičnim čuvstvom, a mularija ga je kucala za dolgi telovnik, kriče: »Eviva Tripoli!« — On je ugovarjal, protestiral in klical: »Pojd v »remen-g« ti in Tripoli!« Trajala je komedija dalj časa, dokler ga ni javna straža odpeljala v mirno zavetje.

Stražnik št. 248 mora biti zagrižen Italijan. Nismo ničesar proti temu, da dokumentira mož svojo narodnost tudi na zunaj. Slovenski delavci pa imamo vendar le pravico zahtevati, da z nami postopa službeno obzirno in vljudno zlasti v slučajih, ko nimamo prav nikakega povoda napovedati komu aretacije. Tam na Stari mitnici je te dni vrgel gor omenjeni mož postavne nekega slovenskega delavca iz neke ljudske kuhinje. Delavec ni razgrajal, govoril je slovensko, kar je dalo povod za stražnikov nastop po zahtevanju gospodinje. Delavec je naravno protestiral v slovenskem jeziku; stražnik št. 248 pa mu je prav duhovito odgovoril: »Merda ti!«

to proslavo. Na 1. majnik bomo ma- »Zarja« že zopet nekaj »mluvi«. S Trstom in Nabrežino ima mnogo opraviti; posebno pa z »Dnevom«, kar je razumljivo. Ko bomo imeli nekoliko več časa na razpolago, se bomo že bavili z njo — o tem naj bo prepričana; toda zdaj v resnici nimamo preobilo časa, zakaj Velikonočni prazniki so tu in tudi mi moramo nekoliko počivati in praznovati. To nam bodo sodrugi menda vendarle privoščili. Na svidenje!

Tistega falota, ki denuncira po graškem »šufenblatu«, je prav pošteno izdela! Jugoslovanski železnica-čar v svoji zadnji številki. Tako je prav.

Prvi majnik. »Narodna delavska organizacija« bo tudi letos na čim-slovenskejši način proslavila delavski praznik 1. majnik. Dopoldne bo velik manifestacijski shod, po shodu pa obhod po mestu z godbo in zastavo. Popoldne bo veselica. Podrobnejši program naznanimo pravočasno. Že sedaj pa apeliramo na tržaško slovensko delavstvo, da se pripravi za

nifestirali za gospodarske, socialne in narodne pravice. 1. majnik je delavski dan, je dan zatirancev, zato ne sme biti nobenega slovenskega delavca, ki se ne bi pridružil naši manifestaciji.

Tržaški Slovenci! Oglejte si razstavo hrvatskih narodnih vezenj v »Narodnem domu«. Odprta je vsak dan. Vstopnina 30 vin. Čisti dobiček je namenjen slovenskemu in hrvatskemu šolskemu v Trstu.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NOGOMETNA TEKMA.

Zagreb, 12. aprila. V soboto je odšlo naše nogometno moštvo v Zagreb, kjer je imelo igrati dve tekmi z Graždanskim športnim klubom in s Konkordijo. Včeraj je nastopilo naše moštvo prvič. Vreme je bilo tepo. Obiska je bilo 2000. Uspeh je bil 13 : 0. »Ilirija« je imela mnogo smole, čemur je vzrok tudi premalo trenaja. Golman je bil indisponiran. Vkljub slabemu uspehu so se Slovenci izbornu držali. Igrišče škandalozno.

VELIKA NESREČA NA DUNAJ-SKEM LETALIŠČU.

Dunaj, 12. aprila. Na dunajskem letališču pri Aspernu se je danes zgodila velika nesreča pilotu Lemo-linu in znanemu padalcu z dežnikom Urhisu. Po izvajanih akrobatskega letalca Pasguiera, katerim so prisostovali tisoči in tisoči, se je dvignil v zrak Lemoine z Urhisom. Ko sta dosegla višino 400 m, se je Urhis spustil s padalnim dežnikom z rakoplova proti tlom. Iz nepojasnjene vzroka se je padalni dežnik razpadel čez polovico pretrgal in Urhis je začel padati z veliko brzino in z njim vred je strmoglavil tudi rakoplov z Lemoinom. Oba sta zadobila smrtno nevarne poškodbe.

PAPIRNICA JE ZGORELA.

London, 12. aprila. Pri Aberdeenu je zgorela velika papirna tovarnica. Škoda znaša 2 milijona kron.

TURŠKO POSOJLO.

Carigrad, 12. aprila. Po včeraj podpisnem zagonu, da sklene Džavid paša najeti posojila v Franciji, znaša to posojilo 35 milijonov turških p.

TURČIJA IN GRŠKA.

Carigrad, 12. aprila. Protigrški bojkot je v Turčiji vedno večji. Grški poslanik je pri turški vladi vložil tozadevno noto o grškem položaju.

Pesem o ščinkovcu.

Tukaj ti pišem,
dragi kristjan,
če imaš tri krajcarje,
kupi si »Dau«.

Kdor če, naj bere
tole novico,
lahko prisodi
nam bo pravico.

Kranjska dežela
ima hude vladarje
kmetu revčarje,
deno ob denarje,

Kadar pa vid'jo,
da se kmet punta,
eden z njih novo
misel pogruntu.

Taka zdaj misel
v glavo jim šine,
spravili so
na kmečke se sine.

Malo denarja
imajo vojaki,
majhne plače
imajo junaki.

Najbolj smo bili
takrat veseli,
ko smo denarje
po pošti prejeli.

Pa si izmislil
ljubljanca škofija,
da s tem bila
dobra kupčija.

»Če ima vojak
denarja zadosti,
vedno v gostilnah
poseda med gosti.«

Tako so si djali
vsi debeluh,
ker niso lačni
njihovi trebuh.

Vedno na mizi
je dobra slanina,
zraven v kozarec
naliva si vina.

Vendar trebuh
niso še siti,
hoč'jo vojaku
denarce odbiti.

»Rajše naj kmetič
dal bi denarje
za cerkve in maše,
al' za oltarje.

Saj če nam kmetič
prinese za maše,
vsak lahko v svoje
žepe pobaše.«

Tako so sklenili
in napisali,
da v »Domoljubu«
bi stariši brali.

»Saj vojak ima
vsega zadosti,
ako pa nima,
naj se pa postji.

Vojak naj ob petih
zjutraj vstane
in s črno kavo
oči si pomane.

Če pa vojak
nima denarja,
se celo dopoldne
z drugim ukvarja.«

Zdaj pa pogledimo,
ščinkovce naše!
On se cel dan
s pečenkami baše.

Potlej se lahko
maha z rokami,
ali na leci
tepta se z nogami.

Zraven še staršem
tako govori,
kot da vojakom
nič hudega ni.

Ker on prenaša
le trebih težak,
vojak pa ima puško
in telecniak.

Kdor pa kaj tačga,
skušil še ni,
ta o vojakih
naj rajše molči.

Zdaj pa naj bo
ta pesem končana,
in po vsem Kranjskem
naj bo prebrana.

Da bo iz tega
vsak lahko spoznal,
kdo prot' sinovom
je starše ščuval.

»Domoljub« piše
čeneče, laži.
»Dan« pa se vedno
za pravo bori.

Pisali smo že, da je škofjelovski ščinkovec svetoval staršem, naj ne pošiljajo vojakom-sinovom denarja. Vojaki so na ščinkovca zložili to pesem.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta to se plačujejo vnaprej; za najnižji znesek 5 vinarjev. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Klub Zvonimir vabi na plesne vaje, katere bo prirejal vsako nedeljo in praznik počenši s 13. aprilom od 5—10. ure zvečer na Vrdeci v »Gospodarskem društvu«.

3.—201
Količina prodaje. Nastav. Sp. Siska 156.
Količina prodaje. Nastav. Sp. Siska 156.

Il ste že bili v čevljarnici
Antona Javernika, Trst,
ulica Farnetto 33 ??
Sprejemajo se tudi popravila.

Pisemski papir.
Najnovejše umetniške razglednice priporočila
Marija Tičar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26 in Resljeva cesta št. 7.

BUFFET-RESTAURANT

Via Nicolò 11. — TRST — Via Nicolò 11.

Podpisana vljudno naznanja p. t. občinstvu, da sva prejšnji buffet »Istria« razširila v buffet-restaurant z dunajsko kuhinjo. — Točiva: Goriško belo in kuhinjsko črno pivo, prstna istrjanska, dalmatinska, štajerska in nižnjavstrijska vina. — Opoldne in zvečer abonent.

K. Risser.

A. Trulp.

Pozor stavbeniki!

Pozor občinstvo!

Izgotovljene štedilnike

solidno domače delo, prodaja po jako nizkih cenah

RUDOLF GEYER, ključarski mojster,

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

Priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtno, stopniščne in balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila.

GVIDON ČADEŽ

Ljubljana, Mestni trg št. 14.

Ugodno kupite v modni trgovini za gospode in dečke klobuke, čepice, perilo, kravate in vse druge modne predmete.

Modistinja

Minka Horvat, Ljubljana,
Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Novo! Lattermannov drevored! Novo!

Edino svoje vrste!

Medved, ki vozi po dvokolesu.

Medved, vozeč na kolesčkih in mnogi drugi dresurni prikazi slo-nov, hujen, volkov, kač, raznih medvedov, opic, psov, nojev itd.

Predstave vsak dan ob 4. pop.; ob 8. zvečer glavna predstava.

Michlovo gledališče zverl v Lattermannovem drevoredu.

Vse natančneje povedo lepuki.

K tem veleznimim predstavam vabi prav udano

lastnik.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
trdke A. MOKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Poseben oddelek v prvem nadstropju :

Cenik na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Sladin! največji dobrotnik!

KRI! dosežejo, dobe tisti, ki namesto kave, čaja, kakava, sladne kave, somatose, samatogen, redilne soli — zajutkujejo, ju-
MOČ! čaja. Prihrani se 1/2 mleka in polovica sladkorja. Prihrani se 50% pri denarju v gospodinjstvu. Priporoča se posebno vsakemu bolniku, reconvalescentom, 50% **PRIHRANKA!** nervoznim, malokrvnim itd. Priporoča se dojenčkom in otrokom namesto dragih otroških mok, sploh namesto redil-nih sredstev za otroke. Hranilba s sladnim čajem znamke Sladin zmanjša umiranje otrok in je polovično cenejša kakor z vsakim drugim redilnim sredstvom za otroke. To resnično vest izpričujejo poverjena za-hvalna pisma. Zavrtki po 1/4 kg stanejo 60 v, zahteva naj se v vseh lekarnah tudi pri trgovcu. Sladni čaj se ne sme zamenjati z manj vredno sladno kavo. — Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkoczy, zraven rotovža. Zena posestnika te lekarnje je izgojila s Sladinom svojih 8 zdravih otrok. Na stotine mater so ji hvaležne, ker slede tem zgledom; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII., Josefstadtterstrasse 25; III., Ra-detzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 109; v Gradcu: Sackstrasse 4. Trst: drogist I. Camauli, St. Giov. di Guardiella 703; Gorica: Mazzoli E., trgovec; Celje: Hočevar, trgovec; Celovec: Hauser, lekarnar; Ma-ribor: König, lekarnar.

Odda se več voz
konjskega gnoja

vprašanja na: OROSLAV DOLENC
Ljubljana, Wolfova ulica št. 10.

Gospico ali vdovo

ne čez 35 let staro z 200—500 kron gotovine za upeljavo dobre agenture, želi spoznati gospod. Zakon ni izključen. Mesečni dohodek 100 K. Pisma s sliko pod „Slovenka“ poštno ležeče Trst. Prednost imajo šivilje.

Proda

se slovensko, izven Ljubljane se nahajajoče tiskarniško podjetje z obširno okolico brez konkurence in dobro vpeljano. — Pojasnila pri upravnistvu.

FR. P. ZAJEC

izprašani optik.
Zalagatelj c. in kr. armade, vojne mornarice, domobranec itd.
Ljubljana, Stari trg 9.
V tej stroki najzanesljivejša trdka.
Edino pri meni na razpolago zelo podučljivi prvi slovenski optični ceniki, dobri ga vsakdo zastoji.
Specialist za očala in ščipalnice.
Toplomere, barometre, daljnogleda itd.
Z električnim obratom moderno urejena delavnica.
Za prvovrstno optiko se jamči.

Novo došel!

Kavarna Central

KONCERT

Vsak večer
danskega tamburaškega zbora „JAVOR“
Vso noč odprto.
Vstop prost.

Novo došel!

Cvetlični salon Viktor Bajt

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6 (zraven pošte)
priporoča nagrobne vence, šopke in vsakovrstne cvetlice po najnižjih cenah.
Točna in solidna postrežba!
Brzjavljaj na VIKTOR BAJT, Ljubljana.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Anton Novak Ljubljana

Čevlji

prvovrstne kvalitete
kakor elegance!

16.50

12.50

Šelenburgova ulica

Opolo liter. K — 38
Samotok rdeči liter K — 92
Samotok beli K 1—
M. Žerjav, Strelška ulica št. 32.
Berta Sever, Sv. Jakoba trg.

Sveže pivo

najfinije dvojno marčno belo in črno (Bockbier), belo 1/2 litra vrček po 20 v, steklenice 1/2 lit. čez ulico ravno tako 20 v. Črno pa v steklenicah po 24 v. Dobi se tudi dobro vino, gorka in mrzla jedila. Na razpolago so cenjenim gostom v popoldanskih urah, vozovi za vožnjo v mesto in okolico.

ANTON MAVER,
posestnik in restavrater
hotel „Vega“, Sp. Šiška 26.

Led
poceni se dobi tu in v Ljubljani,
Metelkova ulica števil. 17.

Gostilna. Anton Ivančič Buffet.

TRST. Andemo de Toni, via Nuova 5. TRST.

Tržaškemu občinstvu in v Trst prihajajočim Slovincem jamčim za pristna istrska, vipavska in dalmatinska vina, kakor tudi vedno sveže pivo in izborno mrzlo in gorko kuhinjo.

Kolesarji! Izšel je

:: prvi slovenski cenik ::
domače trdke

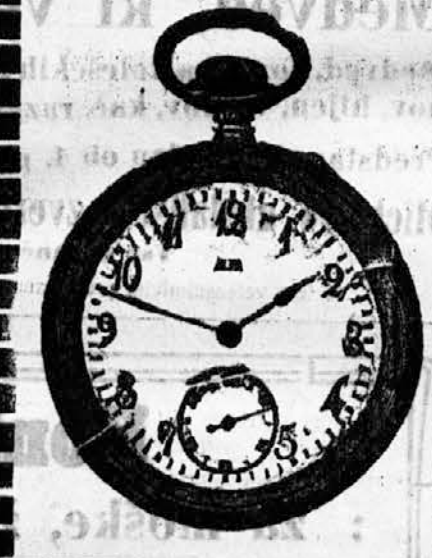
A. GOREC

špecialna trgovina s kolesi in deli.
LJUBLJANA

Marije Terezije c. 14 (Novi, svet nasp. Kolizeja)
priznana najboljši

ADLER in ES-KA koles ter posameznih de'ov.

:: Na zahtevo se pošlje vsakomur zastoji. ::

Izšel je nov lep cenik s koledarjem, vsebuje razne novosti z najnižjimi cenami. Kdor želi kaj kupiti, naj ga hitro naroči, je tudi po pošti gratis.

F. ČUDEN,

Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1.

Mestna hranilnica ljubljanska,

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem

leta 1913 K 700,000.000—

Vlog 43,500.000—

Rezervnega zaklada 1,330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100.
(Centrala: TRST)

mednarodna spedijska, spedijske in zavarovalne vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti, Prosta skladišča za redni užitični podvzeto blago. Najmodernejše opremljeno podjetje a selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohištvenimi vozmi. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd. Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov: „Dalmatic“ delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripicovih & Co, Trst Avstrijskega Lloydja Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.

Zmerne cene. Točna postrežba.

Velikonočna okasion prodaja

čez 25.000 komadov.

Najnovejše za spomlad in leto, za gospode in dečke, damska konfekcija pariških in berolinskih modelov po čudovito priznanih nizkih cenah.

Poglejte si izločbe.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.
Telephon 132.

Predno kupite

oglejte si
pomladanske
novosti

1914

klobuke
cilindre
čepice
kravate
srajce
in drugo perilo
rokavice
palice
dežnike
in vse druge moderne predmete
kupite ugodno

v specialni, modni in športni trgovini za gospode in dečke

I. Kette, Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.